

nt

naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 34 26. avgusta 1982 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

UVODNIK

Sodeč po znakih, ki jih je čedalje bolj zaznati v določenih, manjšini nikakor ne naklonjenih krogih, mislijo nekateri v deželi na nadaljnjo zožitev pravic in možnosti razvoja slovenske narodne skupnosti na Koroškem, in sicer na šolskem področju.

Da zahtevajo sile okoli „Klica domovine“ že nekaj let sem tako imenovane središčne šole in s tem razveljavitev obstoječega dvojezičnega šolstva v škodo manjšini, nas v bistvu ne more začuditi. Nemškonacionalni krogi pač manjšini ne morejo nič dobrega želeli. V zadnjem času pa se množijo znaki, ki jih ne gre spregledati.

Na uradni ravni skušajo oblasti preko deželnega šolskega sveta (kateremu predseduje deželni glavar Leopold Wagner) rigorozno uveljaviti vsebino Zakona o narodnih skupinah ter njegove izvedbenih odredb in tako posred-

„Napoved vojne“ na področju šolstva?

no tudi dokazujejo protimanjšinsko usmerjenost tega zakona iz leta 1976: slovensko napisanih vlog naših osrednjih organizacij ne obravnavajo.

Ob sprejetju 7. novele zakona o organizaciji šolstva v parlamentu se je izkazalo, da predlogi slovenskih osrednjih organizacij glede slovenskega pouka na raznih stopnjah šol niso bili upoštevani.

V javnih otroških vrtcih oblasti niti tiste rešitve ne dopuščajo, ki bi kakor v ljudskih in glavnih šolah omogočala prijavo k slovenskemu pouku, oz. vzgoji v slovenskem jeziku. Celu obstoječi manjšinski šolski zakon, ki je po letih masovne gonje nemškonacionalnih sil leta 1959 začel veljati namesto dotodanje vzorne ureditve iz leta 1946 z obveznim poukom slovenščine in obveznih šolah celotnega dvojezičnega ozemlja, je že preveč. Deželni svetnik in vodja koroške ljudske stranke Stefan Knafl v prispevku za dunajski dnevnik „Die Presse“ z dne 12. 8. 1982 tako le piše: „V sodelovanju strank je bilo možno doseči bistvene rešitve v vprašanih narodnih skupin. Kar doslej še ni bilo obravnavano je nova ureditev na področju šolstva. O tem je zdaj treba diskutirati v vsej javnosti.“

Že v dogovoru strank iz leta 1976 (ki je šele omogočil soglasno sprejetje Zakona o narodnih skupinah v parlamentu) je Knafl predhodnik Bacher podpisal določilo, ki ga zdaj očitno hoče izkoristiti Knafl: V danem trenutku novih ureditev na področju šolstva ni predvidevati. Vendar pa to ne izključuje pogajanj o tem vprašanju potem, ko bodo v veljavnosti zakon o narodnih skupinah in po njem predvidene uredbe.

Da diskusije, oz. pogajanja v smislu dogovora strank lahko imajo le rezultat, ki se ujema z Zakonom o narodnih skupinah in njegovimi izvedbenimi odredbami, je žalostno, a jasno: poleg

Robež — iskra upora
stran 2

Gonja proti slovenskemu župniku
stran 3

V spomin Prangarjevemu Franciju
stran 5

Visoka zmaga SAK
stran 8

Užaljeni Scrinici

V zadnjih tednih smo doživeli vrsto terorističnih napadov nemškonacionalnih desnih ekstremistov. Večinoma na Žide.

Zadnjo soboto je glavni urednik zloglasne „Deutsche Nationalzeitung“, dr. Frei, podelil v bavarskem mestu Passau Scriniciju visoko odlikovanje. Neke vrste zahvala tega zloglasnega glavnega urednika bivšemu koroškemu državnemu poslancu za trud in delovanje v smislu politike zloglasne „Deutsche Nationalzeitung“. Treba je namreč vedeti, da Scrinici večkrat objavlja članke v tem zloglasnem časopisu.

„Deutsche Nationalzeitung“ še danes zanika Auschwitz ter druga rjava grozodejstva. Zadnji torek zvečer so v „klubu 2“ avstrijske televizije diskutirali mdr. notranji minister Lanc, Rosa Jochmann ter Scrinici o tem, da je Scrinici prejel to nemškonacionalno nagrado. Scrinici je bil užaljen, ker so mu očitali, da sodeluje s tem zloglasnim časopisom. Dejal je, da sicer piše

članke za „Deutsche Nationalzeitung“, da pa tega časopisa ne bere... Bil je hud, ker je npr. R. Jochmann omenila koncentracijska taborišča. V svoji sveti jezi je Scrinici dejal, da se ne spozna na take debate...

Scrinici torej sodeluje z neonacistično „Deutsche Nationalzeitung“. Scrinici hkrati predstavlja za pripadnike neonacistične ANR zaščitnika: v zadnjem „profilu“ smo brali, da je notranje ministrstvo našlo pri teh neonacistih podlage, iz katerih je razvidno, da naj pokličejo člani ANR v primeru, da imajo težave z varnostnimi organi, na pomoč Scrinicija. Če mu to poveš, je hud, užaljen. Javnosti se predstavlja kot „demokrat“; razburja se, če ga opozoriš na sodelovanje z zloglasnimi krogi.

Vrhu tega ima še možnost, sodelovati s Stritzlovo „Kleine Zeitung“, republika Avstrija pa mu je podarila najvišje odlikovanje...

Žive naj vsi narodi: provokacija za Št. Jakob?

Kot smo v Našem tedniku poročali, je šentjakobska občina letos že tretjič priredila Šentjakobski kulturni teden — vendar tokrat namenoma ni povabila Slovencev k sodelovanju. Odgovorni za občinsko kulturnost — ali a-kulturnost, kot se pač vzame, saj večinoma sami izhajajo iz slovenske narodne skupnosti, so se najbolj vpeli in zapeli proti sodelovanju slovenskega dela občanov pri kulturnem tednu. Ker se to ni dalo tako lahko izvesti, kot bi sramse pulkal, je bilo treba Slovenskemu prosvetnemu društvu „Rož“ privesiti pač plašč nesoroznega partnerja. Seveda se občinski a-kulturneži niso izprašali vesti, če je res, kar trdijo. Čemu bi si jo pa? Kot kaže, je to bila dolgoročna poteza, s katero so se odkrivali najstarejšega kulturnega dejavnika v občini.

Kdor je dobil v roke vabilo na kulturni teden in ga pazljivo prebral, je moral iz tega, od urada izdanega informacijskega lista spoznati, da v Št. Jakobu pač ni Slovencev, da je Št. Jakob kot občina „fest in taitscher hond“ — „trdno v nemških rokah“. Zato jih je pač tudi motil transparent „Žive naj vsi narodi — Es lebe die Völkerfreundschaft“, ki ga je SPD „Rož“ nosilo lani v slovesni povorki občine. Ti, za kulturo v občini pristojni gospodje pa so se ušteli. Kajti Slovenci, posebno zastopniki SPD „Rož“ so šli v javnost, niso se poskrili. Ko je predaval v Št. Jakobu znani ddr. Günther Nanning, žurnalist z Dunaja o „Wir sind doch Kulturmenschen — Sind wir noch Kulturmenschen?“ (Smo pa ja kulturniki — smo še kulturniki?), so tako številno prišli na predavanje, da je bilo županu kar sitno. Po predavanju so Nanninga informirali o postopanju občine in on jih je podprl.

vsebinskih okrnitev obstoječega manjšinskega šolskega zakona teritorialno zožitev veljavnosti pribl. na tretjino sedanjega dvojezičnega ozemlja.

Vsi poskusi v to smer morejo pomeniti za nas Slovence le „napoved vojne“. Spremembe šolske ureditve v zgoraj nakazanem smislu bi bile najnevarnejši udarec življenju naše narodne skupnosti. Za življenje pa se bomo znali boriti.

Franc Wedenig
poslovodeči tajnik

SPD „Rož“ pa je izdalo pred kratkim tudi letak, v katerem informira vse občane o ozadjih in vzrokih izpodrinjenja SPD „Rož“ in opozarja na to, da vsi občani — tudi slovenski — financirajo kulturo v občini.

V sledečem objavljamo letak v celoti:

Tretji Šentjakobski kulturni teden so minuli. Slovensko prosvetno društvo „Rož“ — najstarejše domače kulturno društvo — pozdravlja iniciativnost odgovornih občinskih mandatarjev.

Toda z vsebino in načinom zadnjih kulturnih tednov se ne moremo strinjati. Zastopstvo občine, ki bi morala skrbeti za kulturno osvežitev vseh občanov, ni le zavestno zamolčala delovanje SPD „Rož“, temveč je celo izpodrinila vso slovensko kulturo.

(Ne)odgovorni „zastopniki ljudstva“ pa navajajo za to postopanje le prazne izgovore. Lani npr., ko smo v slovesni povorki občine nosili transparente „Žive naj vsi narodi“ in „Es lebe die Völkerfreundschaft“, smo s tem menda „provocirali“. — Kakšne namene ima ti-

sti, za katerega pomeni prijateljstvo med narodi le provokacija?

Letošnje „Kulturwochen“ je otvoril ddr. Günther Nanning. Zastopniki društva smo ga informirali o nekaterih problemih šentjakobskega kulturnega tedna. Z Dunaja nam je poslal sledečo izjavo:

„Da, prištevam se k manjšini. Zato sem zapisal pri tistem komičnem jezikovnem štetju (1975 ali kdaj?)

Dvojezičnost na smetišču — naš fotograf je na železniški postaji v Ledincah zalotil svojevrsten dokument tolerance. Še v monarhiji so „gospodje“ in „gospe“ našli stranišča, „napredna“ 1. republika dvojezičnega napisa ni več prenesla.

Dvojezični napis so prebarvali, tako da so odslej na stranišča hodili le še „Herren“ in „Damen“. Druga republika pa, ki ima menda vzorno manjšinsko ureditev, pa je te napise vrgla na smetišče — menda ne zato, ker prihaja spet na dan starodavna dvojezičnost?

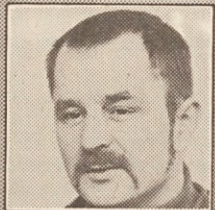
Na šmihelskem gasilskem domu, ki so ga otvorili zadnjo nedeljo, je napis: „Feuerwache St. Michael/Šmihel“. Le redkokdo se je spodtaknil nad slovenskim napisom na gasilskem domu. Na žalost napis ni dosledno dvojezičen, kajti tudi za nemško besedo Feuerwache poznamo slovensko besedo gasilski dom. Upamo, da bo dvojezična občina Pliberk ta pomanjkljaj kmalu popravila. (Več o otvoritvi bomo poročali v naslednji številki NT).

vseh občanov, ki jo sofinancirajo vsi šentjakobski občani — tudi slovenski.

Bomo videli, kakšna bo reakcija sedaj. Ali bodo iz solidarnosti Nanninga in iz tega letaka skušali SPD „Rož“ in Slovencem splesti in narediti past? — ali pa bodo 4. Šentjakobski kulturni tedni potekali drugače — v smislu prijateljstva med narodi in nekaj več korajže občinskih kulturnikov, da bodo namesto importirane nemške „kulturne“ navlake povabili k sodelovanju domača društva — a vsa.

Prijavite otroke k dvojezičnemu pouku!

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše
Jože Wakounig

Manjšina „potrebuje nekaj več dobrohotnosti, nekaj več varstva, da se dvigne na isto raven kakor večina“, večina pa bi se morala potruditi, „da znova ustvari nekaj stvarno utemeljenega zaupanja“ in da pokaže svojo velikodušnost. Pogovor samo zaradi pogovora je premalo. „Trebajo priti do konkretnih rešitev.“

Pogovor z zveznim predsednikom dr. Rudolfom Kirchschrägerjem, ki ga je objavilo glasilo štajerske ÖVP „Süd-Ost Tagespost“ (15. avgust 1982), so na Koroškem krepko zamolčali. Vzrok je tudi jase. Nobeni od koroških strank ne more biti prijetno, kar je državni predsednik, vsekakor v politiki najvišja mo-

protislovenski politiki vloge zveza-dežela spretno razdeljene. Za javnost naj bi se za vsak primer ustvaril videz, kakor da bi bila v zvezni politiki že velika volja, da pa se to ne more urediti zaradi posebnosti koroške deželne problematike. Koroška SPÖ prehaja vedno očitneje na položaj Gradišćanske, ki že od začetkov druge republike bojuje tam asimilaciji in odtujevanju hrvaške narodne skupnosti.

Dokaz za neprikrito nerazumevanje avstrijske vladne politike — niti med Celovcem in Dunajem so močnejše kakor bi si marsikdo hotel misliti — za eksistenčno problematiko koroških Slovencev je tudi, da je

Beseda šele rodi pogovor

ralna avtoriteta v Avstriji, dejal in znova potrdil. Pred dvema letoma, ko je bil drugič izvoljen za zveznega predsednika, je Kirchschräger izpovedal svoje nazore o manjšinskem varstvu, s katerim se po lastnih izjavah ukvarja že od začetka svoje uradniške poti.

Noben drug avstrijski zvezni predsednik doslej še ni izpovedal in dokazal v taki jasnosti svojega pritrdilnega stališča o manjšinskem varstvu. Noben avstrijski zvezni predsednik zaradi tega doslej še ni naletel na toliko nerazumevanja in tudi očitnega negodovanja, celo odklanjanja pri vodilnih politikih.

Čedalje bolj očitna postaja protimanjšinska naravnost vladne politike. Vedno bolj se razgalja dejstvo, da so v tej protimanjšinski, v našem primeru

kancler Kreisky po akciji KDZ na celovški železniški postaji začetek maja letos zelo hitro odpovedal pogovore s koroškimi Slovenci. Dejstvo, ki je povzročilo ogorčenje in zaskrbljenost med ljudmi, ki jim le ni vseeno, kaj se dogaja v Avstriji in kako to odmeva po svetu.

Zvezni predsednik Kirchschräger v pogovoru za graški list „Süd-Ost Tagespost“ ni prikril svojega ogorčenja spričo kanclerjevega postopanja. Za ustvarjanje medsebojnega zaupanja so potrebni številni koraki, konkretni ukrepi. Brez pogovorov med vlado in prizadeto narodno skupnostjo pa to ni mogoče. Vsaj tega se je Kreisky gotovo tudi zavedal, ko je maja samovoljno odpovedal napovedani pogovor. Verjetno njegov namen ni bil samo, da kaznuje neposlušne Slovence.

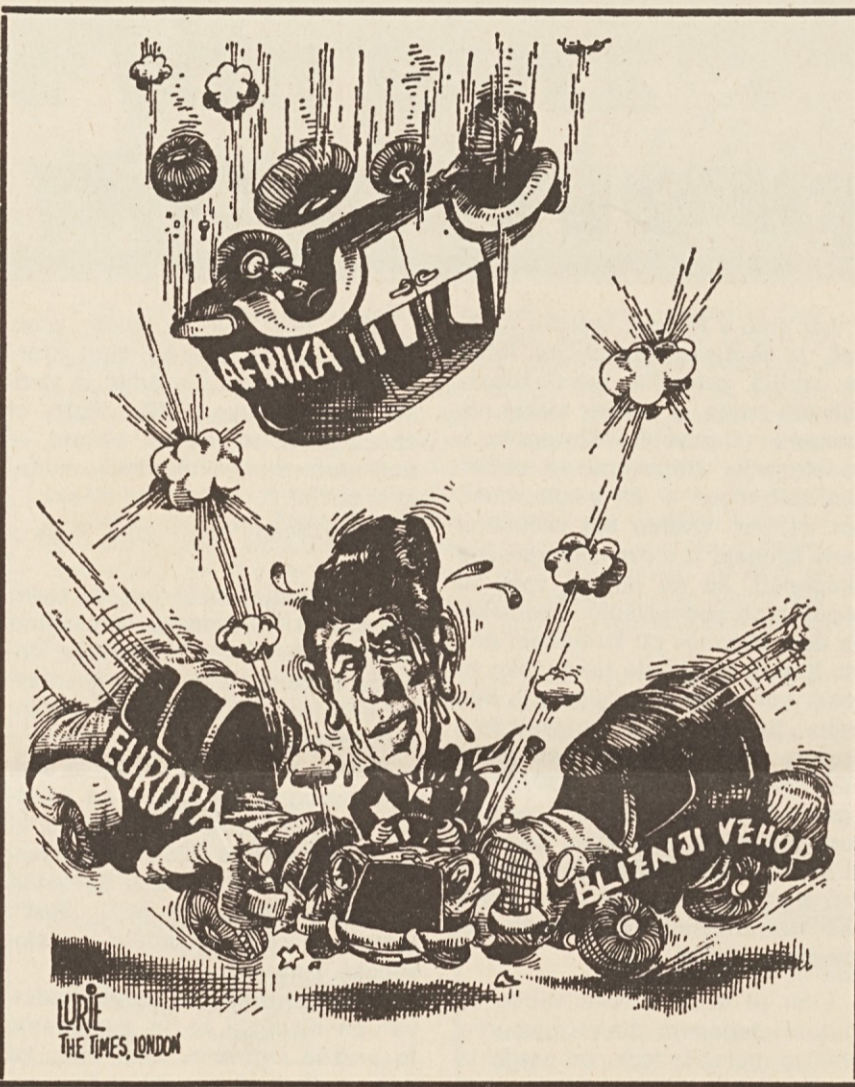
Robež - iskra upora

V nedeljo, 22. avgusta, je bila pri Robežu spominska proslava ob 40-letnici prvega spopada partizanov z nemško soldatesko na Koroškem. Spominskega kraja ni bilo težko zgrešiti, kajti številna žandarmerija je kazala smer. Spomenik pri Robežu so znani zlikovci pogladi v zrak, a ZKP ga je ponovno postavila.

Predsednik ZKP, Janez Wutte-Luc je pozdravil med drugim tudi komandanta partizanske edinice, ki se je borila pri Robežu, generalpolkovnika Franca Poglajna-Krajncu, generalnega konzula SFRJ, Marka Kržišnika, konzula Zorana Markoviča, predsednika

ZSO, Feliksa Wieserja in zastopstvo borcev iz Gorenjske in Jesenic. Zveza socialističnih borcev za svobodo je poslala solidarnostni telegram.

Po pozdravu je sodelavec Slovenskega znanstvenega inštituta dr. Marijan Sturm jedrnat nakazal vzroke za antifašistični boj slovenskega naroda in zavezal je jezike vsem tistim, ki trdijo, da se koroški Slovenec ni boril za svobodo Avstrije in da njegov boj ni bil doprinos k osvoboditvi države. Razkrinkal je napadalno politiko koroških nacistov, ki so po koroškem hajmatbundu bili vključeni v NSDAP in kjer je Maier-Kaibitsch

Reagan: „To je moja zunanja politika!“

Peti evangelist Peter Handke in (njegova) politika

Navodila za Bruna Kreiskega in druge

Dnevnik „Salzburger Nachrichten“ je poleti objavil vrsto pogovorov z umetniki in znanstveniki, ki so sodelovali pri salzburškem festivalu. Minulo soboto je časopis objavil zadnji letošnji pogovor, in sicer z avtorjem „dramatične pesmi“ „Čez vasi“, ki pa ni bila deležna takih evforičnih kritik kot si jih je mogoče avtor Peter Handke pričakoval, če je pomislil na uspehe svojih komadov „Publikumsbeschimpfung“ in „Kaspar Hauser“. V Avstriji je stal neomajno ob avtorjevi strani le klerikalni tednik „Die Furche“ s svojim kratkim člankom o premieri.

Gerhard Neureiter se je za „Salzburger Nachrichten“ pogovarjal s Petrom Handkejem o politiki.

Neureiter je Handkeja na primer vprašal: „Gospod Handke, ste zelo političen pisatelj?“ In gospod Handke je odgovoril: „Ne. Sem prisiljen biti političen, včasih se mi ljubi biti političen, ker sodi k pisanju tudi to, da se vmešavaš. To je politično dejanje. Sicer pa sem doživel nedvoumno politično akcijo v mojem življenju, v moji zavesti samo enkrat, ko sem prevedel roman koroškega slovenskega pisatelja Florjana Lipuša v nemščino. To je bila ena čisto redkih situacij v mojem življenju, ko sem mislil, da je to zdaj neko čisto nedvoumno politično dejanje — odločitev, da bom to prevedel.“

Peter Handke je torej na svoj način političen. Zdi se mi, da sme pošten pisatelj vplivati na „svoje ljudstvo“, na bralce samo s svojim delom, ne pa z glasnimi prepričevanji za to ali ono in s kazalcem približno petdeset centimetrov nad glavo, se pravi ne nadučiteljsko. Pisatelj ne sme biti, kakor bi rekel Handke v svoji nemščini, „greil“ (rezek, oster). Peter Handke torej ni političen v smislu Berta Brechta, ki ga ne mara. Handke je političen po potrebi in „v sili“. V dunajskem magazinu „profil“ je re-

kel, da je prevedel Florjana Lipuša, ker si želi, da bi prenehalo „Schulterklopfen“ od zgoraj, ki so ga koroški Slovenci pogosto deležni.

Neureiter se je s Handkejem menil predvsem o trenutni politični situaciji v Avstriji in o politikih. Vprašal ga je, kaj misli o absolutni večini socialistov in o opoziciji vseh ostalih strank. Handke pravi, da je to volja ljudi, volja ljudstva. Ali to njemu ugaja ali ne, ni vpra-

Piše Janko Ferk

šanje, ker je to zdaj pravica (Recht) — „saj trenutna politična situacija ni nič ilegitalnega“, je še dodal. Prizna pa, da se mu zdi nastopanje tako imenovanih prestolonaslednikov Kreiskega, ki so ali se delajo prepotentne, včasih gnusno.

Handke izrecno poudarja, da če imenuje koga prepotentnega ne misli na Kreiskega, tudi Sinowatza izvzame. Torej preostanejo tisti, ki jih razen Kreiskega in Sinowatza še vidimo skoraj vsak dan v televiziji. Pravi pa tudi, da je težko govoriti o človeku, ki ga ne pozna oseb-

no, ker: „Kar poznaš iz televizije, tega ne poznaš.“ Tako njegova definicija, ki je zabeležena tudi v „Čez vasi“.

Opozicija se mu zdi brez karizma. Namesto karizma bi se lahko tudi zapisalo „politična strast“. Kreiskega pozna osebno. Mocka in Graffa ne. In zaradi tega moja opomba, da so leve stranke kazale še vedno več zanimanja za kulturo kot desne. Jasno je pa tudi, da so stranke kulturo tudi že zlorabljale. V Avstriji je tako, da ÖVP že leta in leta ni pokazala smisla za kulturo, kar ta stranka zna, je le napadanje na vse, kar smrdi malo progresivno. Tako je na primer brez uspeha poskušal onemogočiti delo Petra Turrinija tedanji šef stranke, Josef Taus, ki se pa menda spozna bolj v gospodarstvu. Fred Sinowatz je sam rekel, da si ne more predstavljati, da bi dobila Friederike Mayröcker od črnega ministra Veliko avstrijsko državno nagrado za literaturo, ki ji je bila letos podeljena.

FPÖ Peter Handke niti ni omenil.

Z zveznim kanclerjem je Handke že večkrat govoril. Taki politiki kot Mock mogoče niti niso prebrali

bil vodilna oseba. Prav on je že pred napadom na Jugoslavijo leta 1941 sestavil leta 1940 dve spomenici o mežiški dolini in o jeseniškem trikotniku, kjer zagovarja aneksijo teh dveh pokrajin. Po napadu na Jugoslavijo 6. 4. 1941 so nacisti nameravali iz Slovenije izgnati nad 260.000 ljudi, zaradi upora so jih nad 80.000. Na Koroškem so v igredi 1942 začeli izseljevati in preganjati Slovence. Slovenski narod tu in onstran meje je spoznal da je obsojen na smrt.

„Postalo je jasno,“ tako dr. Sturm, „da bo antifašistično gibanje uspešno le tedaj, če se bodo združili antifašisti, neglede na državno pripadnost in neglede na državne meje. Ob tem pa je seveda videti, da niti Avstrija niti Jugoslavija nista obstojali kot samostojni državi. Prav zaradi tega se mi zdi absurdno, ko določeni krogi še danes očitavajo koroškimi Slovence, da so se borili za Jugoslavijo in ne za Avstrijo. Ali so imeli partizani 25. avgusta 1942 prav tujak na Robežah, ko so se spopadli z esesovci, pred očmi Avstrijo, morada Jugoslavijo? Vsak količkaj trezen človek bo uvidel, da je tedaj šlo za to, da se čimprej uniči do tedaj nepoznan barbarski način. Zmaga Kranjčevega bataljona je pomenila za koroške Slovence, ki so bili potrti zaradi izselitve, dokaz partizanske navzočnosti in uspešnosti. Prvič se je zgodilo, da je v bojih prekaljena enota premagala nemško edinico in ob pohodu na Štajersko navezala podnevi stike z domačini, ki so jo prisrčno sprejeli z vzklikom: rešite nas tega hudiča! in jo podprli z informacijami in hrano. Bitka pri Robežah potemtakem ni samo vojaškega, ampak tudi moralnopolitičnega pomena. V času, ko so lokalni nacisti, še pijani od zgodnjih zmag, načrtovali totalni izgon koroških Slovencev, je bitka oznanjala, da se slovenski narod ne bo vdal namenjeni usodi“. V nemškem delu govora je govornik vsem nasprotnikom partizanov stavljal vprašanje, kje so bili in kaj so počeli tedaj, ko so številni koroški Slovenci šli v gozdove, da bi pripravili konec nacističnemu barbarstvu. Odločno je zavrnil vse trditve (kot Wagnerjevo pri spominski svečanosti na 40-letnici izгона in upora kor. Slovencev le- (Nadaljevanje na 5. strani)

Podžupan še vedno išče stenice —
kdo mu bo pomagal najti rjavo stenico

Gonja proti slovenskemu župniku

Šentiljski župnik Lorenc Petričič je znan in spoštovan kot neumorni gradbenik. Zgradil je novo cerkev, obnovil cerkev v Ločah, staro farno cerkev krasno restavriral, zdaj služi za mrtvašnico, končno še zgradil mladinski dom, ki mu je dodal kopaljšče, ki služi mladinskim skupinam in farni mladini za razvedrilo. Do njega ima vsak mladinec v fari prost dostop.

Nad 20 let so sem prihajale mladinske skupine, predvsem iz Nemčije in Španije, pa tudi iz Hongkonga in Tokija. Doslej je bilo vse v najlepšem redu. Dokler ni začel župnik pripravljati načrta za gradnjo župnišča.

V njegovi odsotnosti se je v mladinski dom naselila skupina iz Nemčije. Kot običajno, je tudi ta skupina podpisala pogodbo, v kateri so se stanovalci obvezali, da bodo izrecno skrbeli za red in čistočo. Župnik Petričič je odšel na dopust, v njegovi odsotnosti pa je neki koroški list razburil duhove — češ v mladinskem domu so našli stenice!

7. avgusta je v mladinski dom vdorlo celovško podjetje za čiščenje, ki jo je alarmiral brez vednosti ali privoljenja posestnika oz. opolnomočenega zastopnika, FPÖ-jevec podžupan Vrbe, Valentin Ruprecht. Podjetje za čiščenje je izvedlo okuži-

tev — in poslala račun župniku Petričiču ter mu v pismu 9. avgusta potrdila le „iztrebljenje škodljiv-

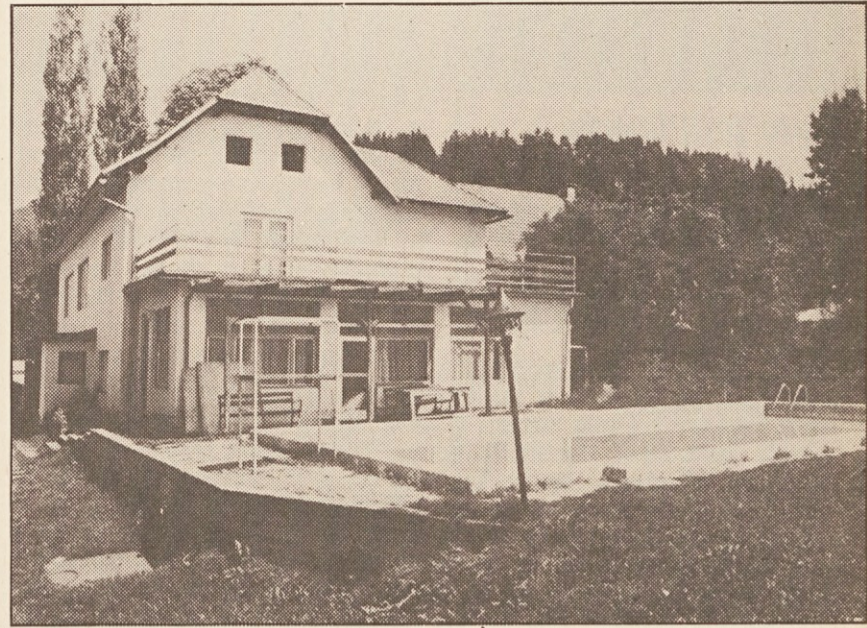
Šentiljski župnik Lorenc Petričič.

cev“. Župnik Petričič se je vznemirjen vrnil z dopusta, saj je očitek, da so v mladinskem domu stenice, kar krepka zadeva.

Začel je poizvedovati po stenica — in glej čudo! Zastopnik podjetja za čiščenje je izjavil, da ni videl nobenih stenice. Voditeljica mladinske skupine, ki je z vestjo, da so v domu stenice, alarmirala zdravnika, v leksikonu ni znala pokazati stenice, zdravnik dr. Siding pa, ki je obvestil občino, na vprašanje, kje naj bi bile stenice, sploh ni hotel odgovoriti.

Kljub vsemu je ukazal FPÖ-jevski podžupan podjetju, da naj vdre v mladinski dom in uniči stenice, — ki jih nihče ni videl! Niti tisto podjetje, ki je stenice iztrebljalo, jih ni videlo: „O stenica ne more biti govora,“ nam je zatrdil zastopnik podjetja Urban.

Župnik Petričič pa še ni odnehal — vse prizadete je povabil, da si skupno ogledajo mladinske prostore, ki so jih po okužitvi 6. avgusta zaprli. Do 22. avgusta nihče ni stopil v zaprte prostore in župnik je zaman čakal predvsem na FPÖ-jevca Ruprechta, da bi našla, tako župnik v pismu 17. avgusta, vsaj eno mrtvo stenico. Do nedelje nikogar ni bilo. Ko smo dom obiskali dan po roku, nobeden od oseb, ki so na tak način uničili dober glas doma in župnika, ni bilo blizu.

Mladinski dom s kopaljščem.

„Na ta način hočejo župnika polagoma uničiti, to so metode, ki smo jih doživeli pri nacistih, ko so župniku Nadrugu zaprli cerkev in napisali ‚wegen Maul- und Klauen-seuche geschlossen,‘“ nam je povedal razburjeni domačin. Na svoji seji je to zadevo obravnavala tudi Enotna lista Vrba. V posebni izjavi EL Vrba ostro obsoja nesramno postopanje podžupana, ki je ukazal vdreti v privatno poslopje brez vrednosti ali privoljenja lastnika. Občinski odbornik EL, Herman Mačnik je izjavil, da bo EL na naslednji seji zahtevala od podžupana odgovor, odkod si jemlje take pravice in kako pride občina do tega, da na lastno pest naročuje podjetje za čiščenje. „Najhuje pa je to,“ je dejal Herman Mačnik, „da se je uničil dober glas župnika in doma, o katerem je izdala še letos deželna vlada najboljše spričevalo. Kdo naj zdaj popravi moralno škodo?“ se sprašuje Mačnik v imenu odbornikov EL.

„Podžupan še vedno išče stenice — kdo mu bo pomagal najti rjavo stenico?“, se ogorčeno sprašuje v pismih bralcev tudi ljudje, ki ostro obsojajo gonjo proti župniku. Vsi zahtevajo od občine, da se distancira od podžupana ali pa vsaj zdaj pri gradnji farovža neha župniku metati polena pod kolena. Čas bi bil, da si župnik zgradi nov farovž. Farni svet podpira njegov načrt. Tudi Zvezni spomeniški urad je privolil v to, da se podere stari farovž. Župnik je dobil odlok letos, v februarju. Daleč po času, ko je potekel prizivni čas, pa je občina odkrila posebno ljubezen do podrtije in zavlačuje z gradbenim dovoljenjem. „Imam vtis, da sem v tej občini drugorazredni občan,“ piše župnik Petričič. Šentiljski župnik ima upravičeno ta vtis. Je mar župnik Petričič drugorazredni občan zaradi tega, ker je odločen zagovornik narodnih pravic in ima na farovžu dvojezični hišni napis?

boso

Hude skrbi s težkim prometom

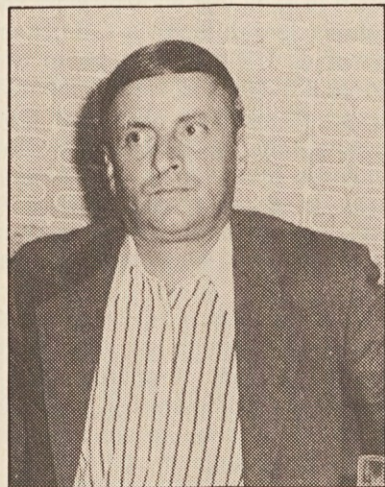
Frübauer, Knafel in Ferrari so se telefonsko opravičili, okrajni glavar Marko pa niti tega ni napravil, kar je ljudi zelo razkačilo.

Kot prvi je spregovoril Stampfer, ki je izdelal predlog, naj bi kamioni vozili ponoči. Utemeljil je to s tem, da že sedaj pelje več kot 70% kamionov ponoči čez Ljubelj. Nadalje, tako Stampfer, je Ljubelj najkrajša pot do Rijeke in Kopra oz. dalje proti jugu, kajti čez Labot imajo prevozniki nad 300 km več poti in temu so se uprli. Dejal pa je, da čez Jezerski vrh ne bojo vozili kamioni. Zaveda se dejstva, da bi nesreča na Ljubelju imela hude in težke posledice, zato pa bodo takoj prepovedani transporti strupenih in škodljivih snovi. Stampfer pa ni vedel točno povedati, kje naj bi kamioni čez dan čakali, kajti kot vse kaže, se bo po izgradnji paške avtoceste vsul tudi celotni transportni promet iz dunajskega okoliša čez Ljubelj, kar so zelo temni in zamračeni izgledi za prizadete domačine. Po njegovem mnenju bi bila kamionska parkirišča nekje v Rožu.

Zastopnik občine podžupan Rantitsch je dejal, da je občina takoj zavrnila predlog žandarmerije in da zahteva prepoved za strupene snovi; da podpira ljudsko iniciativo in da poleg tega zahteva prepoved za težke kamione, prikolice in polprikolice.

Po mnenju občine ljubeljska cesta sploh ni primerna na ka-

mionski promet in zato naj takoj začnejo graditi karavanški predor oz. naj se poslužujejo železnic. Zastopnik cestne uprave Messner je povedal, da cestna uprava ne more prepovedati vožnje kamionom in drugim težkim vozilom in je nakazal posledice, ki bi bile v primeru prometne nesreče. Dejal je: „Očitno se mora nekaj zgoditi, potem šele se bodo vsi zbudili in ukrepali.“ Ker je Ljubelj tako dobro izgrajen, je evropska cesta in zato ni mogoče kar tako meni nič tebi nič zapreti ceste. To sta poudarila Messner in Stampfer.

„Šef“ iniciative Mischitz.

Kaže, da bo to kar držalo.

Kajti v diskusiji, ki je bila zelo živahna — z nekaj izjemami, ko so nekateri diskutanti skušali brenkati na struno narodnostne mržnje, kar jim pa le ni uspelo — in v kateri so zastopniki

ljudske iniciative pokazali, da se spoznajo, so domačini povedali svoje skrbi, svoje mnenje in tudi svoj strah pred novo ureditvijo. Tako skozi Podljudeljo in pločnika in vaščan mora najmanj petkrat prečkati cesto, če hoče skozi vas. Prečkanje ceste pa je prav smrtonosno po četje, kajti vsak kamion oz. težje vozilo se prav tu zažene, da zmore začetno strmino ceste. V primeru, da mora obstati, le težko pride z mesta in tako zavira in zamaši promet. Gostilničarji ob cesti tarnajo, da ni gostov. Vsaj vsak uide, ker ne prenaša hrupa. Turistična točka Čepa bi zgubila svojo privlačnost, kajti njeni obiskovalci sploh ne bi mogli z parkirišča, ker bi kamioni sopihali po cesti in bi zaradi strahu pred obtičanjem sploh ne dali mesta za izvoz iz parkirišča. Domačini bi bili ob nočni mir — kdaj naj pa se naspijo, kdaj naj se spočijejo. Avtobusi in zasebniki bi za težkimi kamioni morali — kot že sedaj — cijaziti v prvi prestavi, zmeraj v strahu, da bo velikan pred njimi obtičal.

Zastopnik iniciative je nato vsem predočil že sedanji katastrofalni položaj na cesti, ki pa bi v primeru nove ureditve sploh dobil nove dimenzije. Pozimi, na primer, vozijo kamioni čez Ljubelj brez verig. Noben reditelj javnega reda in varnosti ne kontrolira, če imajo verige, če so vozila v redu in če niso preobloženi. Pobaral je, kako bo mogoče reševati ponesrečence. Bodo reševalce z helikopterji prinesli do ponesrečencev oz. na kraj nesreče. Bo dobila borovelska požarna bramba rešilni helikopter? Kdo, tako Malle, bo poravnal in povrnil lastnikom hiš škodo, ki jo napravijo kamioni? Kje bodo parkirišča za

kamione? Med Celovcem in mejo oz. Borovljami ni primernih parkirišč. To je tudi potrdil zastopnik carine, ki je dejal, da je zadnje čase promet hudo narasel in da bo prišlo v primeru nove ureditve do zamaškov in zastoja, ker carina na meji ne bo mogla kamionov kam djeti, v hribu pa tudi ne morejo čakati, ker bi nikamor več ne prišli.

Nihče pa si očitno še ni belil glave, kje naj kamioni zares parkirajo oz. naj bi parkirali. Podpolkovnik Stampfer meni, naj bi v Rožu napravili parkirišča. Pozabil pa je očitno, da so za to potrebne ogromne površine in bo treba potrebna zemljišča razlastiti. Zemljo pa bi zgubili oz. morali oddati rožanski kmetje, ki bi bili stisnjeni med dravski jezik in gorovje, in bi se njihov življenjski prostor zmanjšal na minimum. Za življenje preveč, za smrt pa premalo.

Zastopnik iniciative Mischitz je dejal Našemu tedniku, da glede parkirišč še nič ni napravljeno in da bo iniciativa tudi skušala informirati prebivalstvo.

Vsekakor pa je bilo opaziti, da sta obe strani skušali najti skupno pot. Letos vsaj ne bo sprememb, nekaj indicov pa kaže, da bo sedanja ureditev obveljala tudi še naprej, saj vsi hočejo spraviti težki promet raz Ljubelj. Kam? Dokler še ni karavanškega predora, bo pač Ljubelj ostal kompromis, bodo domačini morali potrpeti in bodo, kot so povedali, ostali tudi budni in pozorni.

Pozorni in budni pa bodo na primer tudi Plajberžani, saj so prav tako prizadeti; to velja tudi za vse občinske odbornike iz bivše plajberške občine, ki niso prišli na razgovor.

Franc Wakounig

Namenu žandarmerije, da bi ves težki promet, ki že sedaj gre čez Ljubelj, preložili v večerne ure, torej od 16. do 8. ure, so se vaščani Kožentavre, Podgorje, Podljudelja in Brodi postavili po robu in ustanovili ljudsko iniciativo, ki se bori proti temu. Ljudska iniciativa zagovarja sedanje stanje, da promet teče nemoteno po cesti brez kakršnihkoli časovnih omejitev. V treh dneh so zastopniki iniciative samo od neposrednih mejašev ljubeljske ceste v omenjenih vaseh pobrali 250 podpisov, ki so jih 8. avgusta predali deželnemu glavarju. Že pri tem razgovoru so opozorili na pomanjkanje primernih parkirišč za kamione, prikolice in polprikolice. Ljudski iniciativi se je pridružila tudi borovelska občina, ki je predlog žandarmerije takoj zavrnila in je šla celo dalje — zahteva prepoved za vse transporte strupenih snovi, težke kamione, prikolice in polprikolice. Tako ljudska iniciativa kot občina pa predlagata in zahtevata takojšnjo izgradnjo karavanškega predora in preusmeritev oz. preložitev težkih transportov na tračnice.

V petek, 20. avgusta, je sklicala ljudska iniciativa v gostilni Schellander v Podljudelju zborovanje vseh prizadetih in je povabila na razgovor tudi zastopnika deželnega glavarja Frühbauerja, Knafela in dež. svet. Ferrarija, zastopnika žandarmerije in odgovornega referenta podpolkovnika Stampferja, okrajnega glavarja Marka, šefa cestne uprave Messnerja in zastopnike občine Borovlje, ki jih je vodil podžupan Rantitsch.

Na razgovor so prišli samo podpolkovnik Stampfer, cestni mojster Messner in zastopniki občine z Rantitschem na čelu.

PRIREDITVE

Blato pri Pliberku

KDZ Blato vabi na
KVIZ

Kraj: v klubu na Blatu
Čas: v petek, 27. 8. 1982, ob 20. uri
Kviz bo obsegal pet področij — šport, politiko, občino, geografijo in splošna vprašanja.
Vse kandidate čakajo lepe nagrade.
Vsi prisrčno vabljeni!

Obirsko/Šajda

Alpski klub Obir vabi na
TEKMO KOSCEV

ki bo v nedeljo, 29. avgusta, ob 4. uri pri JEREBU (na Jerebovi Seli).
Kosilo se bo v petih skupinah, in sicer: otroci do 12 let, fantje od 12—18 let, moški od 18—50 let, starostno moški od 50 let naprej in ženske.
Prijave od 13. ure naprej.
Stari in mladi ste na to domačo družabno prireditve prisrčno vabljeni.

Kostanje

SPD „Drabosnjak“ vabi na
FOLKLORNI VEČER

Kraj: v Kulturnem domu v Vrbi
Čas: v soboto, 28. avgusta 1982, ob 20.30 uri
Nastopajo: folklorna skupina DPD Svoboda iz Ribna pri Bledu, moški zbor SPD Svoboda iz Loge vasi, ansambel „Drava“ iz Borovelj, odrska skupina SPD „Drabosnjak“.

Celovec

KOROŠKA DEŽELNA GALERIJA
v Celovcu, Burggasse 8

vabi na razstavo
SLOVENSkih IMPRESIONISTOV
iz Narodne galerije Ljubljane
Razstava je odprta do 30. septembra 1982. Svoja dela razstavljajo Rihard Jakopič, Ivan Grohar, Matija Jama in Matej Sternena.

Sveče

2. SLIKARSKI TEDEN od 5. do 11. sept. 1982

Prireditelj: SPD „Kočna“ v Svečah
Kraj: pri Adamu v Svečah
Udeleženci: Marinella Biscaro, Treviso, Marjan Kravos, Trieste, Darja Prelec, Sežana, Štef Potočnik, Ljubljana, Inge Vavra-Aspetsberger, Kriva Vrba, Hans Staudaccher, Mlinare, Dunaj.

Žitara vas

Glasbena šola SPD „Trta“ Žitara vas
vabi na
GODBO, PLES IN PETJE
v nedeljo, 29. 8. 1982, ob 14.30 uri v ljudski šoli v Žitari vasi
Sodelujejo: Glasbena šola ter otroška folklorna SPD „Trta“ in nadaljnje otroške skupine iz občine Žitara vas.

Bilčovs

IZSELJENSKI DAN

Zveza slovenskih izseljencev vabi na REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v nedeljo, 12. 9. 1982, s pričetkom ob 14.30 uri pri Miklavžu v Bilčovsu, ki bo tudi letos povezan z tradicionalnim DRUŽABNIM SREČANJEM.
Prisrčno vabljeni bivši pregnanci z družinami, prijatelji in znanci!

Borovlje

SPD-Borovlje vabi na
2-dnevni izlet na GRADIŠČANSKO
kjer se bomo srečali z Gradiščanskimi Hrvatimi.
Čas: 4. in 5. september 1982
Odhod: ob 6. uri zjutraj na avtobusni postaji v Borovljah.
Prijavite se lahko pri Posojilnici Borovlje ali pod tel. št. 0 42 27/21 3 92, kjer dobite točnejše informacije.

Libuče

Zadnje nedeljo je bilo v Zgornjih Libučah žegnanje. Že tedne poprej so domačini hodili od hiše do hiše, da so nabirali denar za smodnik. V nedeljo so domačine zbudili strelji in zvonjenje. Iz vseh libuških in šentjurških hiš so se napotili domačini k stari libuški cerkvi, ki leži zakrita v sredini vasi. Dvojezično mašo je bral mestni župnik Alojz Kulmež. Domačini pa so popestrili sv. mašo s petjem slovenskih in nemških pesmi.

Takoj po maši pa so otroci zdirjali h „kramam“. Smeje so grizli lectar in druge sladkarije.

Domačini pa so šli v domačo gostilno k „Herbertu“. Ob piščancu in pivu so praznovali svoje žegnanje. V večernih urah pa so sosedje že slišali prve melodije iz gostilne. Opazili so, da so nekateri le preveč zavijali. Saj ni čuda, ko pa je gostilničar imel skorajda samo še izpraznjene sode piva.

Sedlce-Sele

Par sto ljudi je zadnje nedeljo priromalo na sedelsko žegnanje, na katero je vabilo gasilsko društvo Sele-Borovnica. Že zgodaj so prvi verniki pustili svoje avtomobile pri kmetu Meličniku in se napotili k idilični leseni kapelici na Sedlcu. Pri kapeli, ki leži sredi gozda, sta na prostem brala mašo domačin Stanko Olip in zlatomašnik Janez Mikula. Kljub slabemu in mrzlemu vremenu domačini niso „scagali“. Vsi so sodelovali tudi pri pranganju, ki je bilo po maši. Pri sv. maši je pel domači mešani pevski zbor iz Sel pod vodstvom Francija Čertova.

Od 13. ure naprej pa je sledila veselica v gostilni Terkl. Klobase, pivo, mošt in še kaj je Selanom zelo dobro teknilo. Ob vižah skupine „Fantje izpod Obirja“ pa so se domačini zavrteli na plesalskem odru.

Šmarjeta

Zadnje nedeljo, 22. avgusta, je ob 10. uri prenašal avstrijski radio sv. mašo iz Šmarjete v Rožu. Mašo, ki je bila dosledno dvojezična, je bral mag. Ivan Olip. Šmarješki cerkveni zbor, ki je pel predvsem slovenske pesmi, je zelo lepo „ovenčal“ sv. mašo.

Kmalu po oddaji so številni poslušalci iz vseh predelov Avstrije, med drugim iz Štajerske, Nižje Avstrije in Dunaja telefonirali na šmarješki farovž in slovenskemu duhovniku čestitali za posrečeno mašo. Predvsem slovensko petje je številnim ugajalo, nekateri so celo rekli, da še niso doživeli lepše maše.

Zanimivo je le, da se je s Koroške oglašil samo en poslušalec iz Sirtitza. Zdi se, da številni Avstrijci vrednotijo slovensko kulturo in slovenski jezik za važen del avstrijske kulture, le Korošci so drugega mnenja.

Tudi NT čestita mag. Ivanu Olipu in šmarješkemu cerkvenemu zboru za ta lepi uspeh.

Mauthausen-Radiše

Slovensko prosvetno društvo „Radiše“ je pred kratkim organiziralo izlet z avtobusom v Mauthausen. 35 ljudi se je udeležilo tega izleta, med njimi takšni, ki so čas nacistične strahovlade doživeli in so deloma sami bili v gestapovskih zaporih.

V Mauthausnu, ki je danes muzej in za mnoge simbol smrti in gorja, je skupino sprejela zelo prijazna voditeljica. Na zelo živ način je udeležencem potovanja razlagala situacijo in „črni“ pomen Mauthausna med drugo svetovno vojno. Slike in številna pisanja, imena, ki so jih ujetniki z nohti oprasnili v zi-

dove, stopinje smrti, plinske celice in krematoriji, so Radišanom dobro prikazali katastrofalne posledice nacifašizma med drugo svetovno vojno. Voditeljica pa je Radišanom tudi rekla, da še tudi danes obstajajo neofašistično usmerjene organizacije in da se je treba z vsemi močmi boriti proti kakršnekoli neonacističnem delovanju, kajti že ta Mauthausen je mučil in uničil preveč ljudi.

Globok vtis je naredil na Radišane tudi Češki spomenik, na katerem piše „Človek bodi buden!“

Obisk Mauthausna bo vsem ostal v spominu. Tudi ko so se udeleženci peljali domov, se nihče ni mogel prav smejeti. Preveč so doživeli na tem izletu in marsikateri je šele zdaj prav spoznal hudiča v človeku. Vsi udeleženci pa so vedeli, da se morajo v bodočem vedno in povsod boriti proti pozivljanju nečloveških ideologij, kot je to bil nacistični režim.

V sredo, 18. avgusta, je bila v Deželni galeriji odprta razstava del slovenskih impresionistov, ki so v lasti Narodne galerije iz Ljubljane. Dela (vsega skupaj 60) slovenskih impresionistov Ivana Grohara, Riharda Jakopiča, Mitije Jame in Mateja Sternena je predstavila voditeljica Narodne galerije dr. Anica Cevc. Otvoritve razstave so se udeležili najvišji družbenopolitični zastopniki kot deželni glavar Wagner, slovenski minister za kulturo dr. Matjaž Kmeclj, zastopniki jugoslovanskega konzulata gen. konzul Marko Kržišnik, konzula Neberžnik in Markovič, celovski župan Guggenberger in vidni zastopniki slovenskih političnih in kulturnih organizacij. Razstava brezdvomno šteje med najboljše, ki so bile zadnja leta v Deželni galeriji. Deželna galerija bo Narodni galeriji vrnila obisk s svojimi eksponati.

Zgornji Breg — Brnca

Velika množica žalnih gostov se je poslovila v sredo, 18. avgusta 1982, na novem brnškem pokopališču od Franca Mertla, pd. Ojca na Zgornjem Bregu; umrl je na Veliko gospojnico v beljaški bolnišnici, star 74 let. Prišli so iz vseh krajev slovenske Koroške, da se poslovijo od moža, ki je ljubil svoj narod kakor le malokdo, ki se tudi ni ustrašil žrtev za svoj narod. Med žalnimi gosti je bilo veliko tistih, s katerimi je rajni Ojc sodeloval na političnem, prosvetnem in zadržnem področju. Prišlo je zastopstvo Narodnega sveta koroških Slovencev s predsednikom dr. Matevžem Grilcem na čelu, navzoča sta bila tudi nekdanja predsednika dr. Valentin Inzko in dr. Reginald Vospnerik, prišlo je zastopstvo Krščanske kulturne zveze in Zveze slovenskih združenj.

Mašo zadržnico za svojega dolgoletnega prijatelja je opravil šentlenarški župnik Avguštin Čebul; zahvalil se je rajnemu v pridigi in ob odprtem grobu za zaupanje, ki mu ga je izkazal.

Ustanovnemu članu Narodnega sveta se je zahvalil za vso pomoč in za vse, kar je dobrega storil, predsednik Grilc. Rajni Ojc je bil od vsega začetka eden najožjih sodelavcev prvega predsednika dr. Joška Tischlerja. Bil je eden najbolj doslednih zagovornikov samostojnega političnega nastopanja koroških Slovencev. Spet in spet je opozarjal in rotil, naj se Slovenci

nikakor ne odrečemo tej demokratični pravici, naj se nikakor ne ognemo tej demokratični dolžnosti. V imenu slovenskega občinskega zastopstva se je poslovil občinski odbornik Janez Mikl.

V slovo sta zapela šentlenarški cerkveni zbor in kvintet „Lipa“.

Naj se rajni Ojc odpočije v večnem miru. Žaljujočim svojcem iskreno sožalje.

Bilčovs

Minulo nedeljo so v Bilčovsu praznovali žegnanje. Župnik Poldej Kassl je po sv. maši, ki jo je oplešal cerkveni zbor pod vodstvom Jožka Bostjančiča, podelil posebni evharistični žegen.

V gostilni Miklavž se je Bilčovs potem zbral ob „čisavi župi“, posebni rožanski juhi, ki se ne kuha vsak dan. Okrog gostilne pa so bile postavljene krame, ki so bile

ČESTITAMO

Alojzija Grajbl v Zgornjih Goricah pri Rožeku je praznovala svoj 70. rojstni dan. Čestitamo!

Ferdinand in Matilda Sitter na Hodnini pri Področci sta praznovala 25-letnico poroke. Čestitamo!

Marija Žele v Dobu pri Pliberku je praznovala svoj 66. rojstni dan. Čestitamo!

Marija Wakounig, Kovačeva iz Mlinč in absolventka Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu je na dunajski univerzi predčasno zaključila z magistriranjem študij zgodovine in kombinacije zgodovinskih ved. Mladi magistri čestita tudi uredništvo Našega tednika.

Marijon in Martin Urbajs z Žoprača sta dobila sinčka Darka. Čestitamo.

IZLET NA TRIGLAV

(po manj obiskanih poteh) v soboto in nedeljo, 11. in 12. septembra 1982

Iz Radovne nas bo pot vodila skozi slikovito dolino Kot do Staničeve kočice, kjer bomo prenočevali. Od tam gremo naslednji dan preko Kredarice na Triglav. Vračali se bomo skozi dolino Krmo.
Zbirališče: ob 6. uri na jugoslovanski strani Ljubelja.
Prireditelj: Slovensko planinsko društvo Celovec

GALERIJA TINJE

Razstava študijskih del Marka Dimpelnika bo odprta do 18. septembra 1982.

Obirsko

Slovenska prosvetna zveza, Slovensko prosvetno društvo „Obir“, Slovenski PEN-center in Koroški PEN-klub vas vabijo na
4. SREČANJE PISATELJEV MANJŠINSKIH NARODOV

Kraj: Obirsko, gostilna Kovač
Čas: od 27. do 29. avgusta 1982 na Obirskem nad Železno Kaplo.

Sobota: 9.00 Pozdrav, Besede h glavni teim „UMETNIŠKI IN BIVANJSKI DUALIZEM — JE TO UMETNOST ALI OBOGATITEV ZA USTVARJALCA?“ (Valentin Polanšek)

10.00 Referat: dr. Johann Szabo, „Literatura nemške narodne skupine na Madžarskem“

12.00 Kosilo

14.00 Predstavitev dvojezične zbirke „Sozvočje“, predstavnik madžarskih literatov, informacija o koroški slovenski literarni sceni, koreferati h glavnim temi — Luciano Morandini, Robert Hajszan

18.00 Večerja

20.30 Literarno branje v Selah

Nedelja, 29. 8. 1982: 9.00 Diskusija, izsledki in zaključne besede

10.30 Literarno branje v gostilni Kovač

12.00 Kosilo

Sele

Precej sreče je imel te dni kmet Foltej Roblek iz Sel-Borovnica. Nedavno je pripeljal preslabo posušeno seno na skedenj. Polagoma pa se je seno močno ogrelo in ostajala je nevarnost, da bi se seno vžgalo. K sreči je selski kmet situacijo prepoznal pravočasno in poklical požarno brambo iz Borovlj in Sel-Borovnica. V slučaju, da bi začelo goreti, bi bilo približno 1,5 milijon šilingov škode. Požarna bramba je še nevarnost pravočasno zatrla. Slučaj naj bo tudi v opomin drugim kmetom. Pravočasno naj vsak kontrolira temperaturo sena.

V muzeju v Globasnici in na Sv. Hemi

Vsa koroška prominenca, z deželnim glavarjem Wagnerjem na čelu, se je zadnji četrtek zbrala v Globasnici. Wagner je namreč otvoril arheološki muzej v Globasnici in zgodnjo-krščanski muzej na Hemi. V muzeju so razstavljene izkopanine antičnega naselja na Sv. Hemi ter iz okolice Globasnice. Pet let so domačini izkopavali pod nadzorstvom strokovnjakov.

Zadnji četrtek pa so lahko občudovali izkopanine v občinskem muzeju. Za ta lepi uspeh se je treba predvsem zahvaliti dr. Glaserju, ki je vodil izkopavanja. Vse navzoče je s slovensko in nemško pesmijo pozdravil moški zbor iz Štebna pod vodstvom Janeza Petjaka.

Globaški župan Sadjak se je zahvalil vsem, ki so na kakršenkoli način doprinesli svoj delež k ustanovitvi občinskega muzeja. Zahvalil se je predvsem slovenskemu

kmetu, Kogoju-Gradišniku, ki je za izkopavanje dal občini na razpolago svojo zemljo. S tem so bili šele postavljeni temelji za uspešno arheološko delo na Sv. Hemi.

Arheolog dr. Glaser, ki so ga domačini v teh petih letih izkopavanja zelo vzljubili, je gostom osvetlil zgodovinska ozadja izkopavin. V 5. stoletju pred Kr. so se naselili Kelti in ustanovili prvo državo na področju Avstrije-Noricum. Naselili so se tudi na Hemi. Leta 50 po Kr. pride Noricum pod rimsko cesarstvo. Sledil je miren čas in ljudje so se polagoma naseljevali v ravninah. Za časa preseljevanja narodov, ki je bil čas spopadov, so se ljudstva preselila v bolj zavarovane kraje. Na Hemi se je pokristjanjeno ljudstvo ponovno naselilo. V teh časih, približno 400 po Kr., so zgradili tudi kompleks cerkva, ki ga sestavlja občinska cerkev, dve mrtvašnici z mozaiki, osmokatni baptisterij in memorialno cerkev. Ta kompleks cerkva je danes na Hemi docela izkopen. Kompleks pa leži seveda nad starejšimi rimskimi stavbami, kot je razvidno iz zgodovine in tudi iz raziskav. V zadnjem desetletju 6. stoletja pa so prišli v naše kraje Slovani in so požgali naselje na Sv. Hemi.

Arheološki muzej v Globasnici, ki je prava kulturna znamenitost,

Gospod Gradišnik v pogovoru z dr. Glaserjem in županom Sadjakom.

je razdeljen v tri prostore. Prvi je posvečen najdbam naselja „Jue-na“. Sledijo najdbe iz grobov vzhodno od Globasnice, mozaik iz mrtvašnice in zelo dobro ohranjen okostnjak iz kompleksa cerkva. Razstavljen je tudi zelo lep nakit iz ženskega groba. Seveda so na stehnah tudi načrti o legah najdbin in razni modeli izkopavin dopolnjujejo muzej. Mozaik iz občinske cerkve na Sv. Hemi pa krasi zadnji prostor. Slike, ki dokumentirajo petletni potek izkopavanja, popestrijo ta arheološki muzej.

Vsi gostje so si po otvoritvi arheološkega muzeja v Globasnici ogledali tudi izkopanine na Sv. Hemi. Na lastni koži so čutili največji problem globaške občine: to je cesta na Sveto Hemo. Številni turisti, ki bi si radi ogledali arheološke

znamenitosti na Sv. Hemi, to opustijo, ker se prestrašijo izredno slabe ceste. Najlepše znamenitosti nobenemu niso v korist, če se jih ljudje ne morejo ogledati. Mogoče pa bo dežela Koroška končno le našla rešitev?

Nazadnje so se častni gostje lahko okrepcali pod lipo na Sv. Hemi. Ob hladnem moštu in okusnih klobasah se je razvilo prijetno vzdušje in domačini so se veselili s častnimi gosti vred zaradi uspešnega arheološkega delovanja v Globasnici.

Na prodaj zbirka 400 starinskih mednarodnih kolajn iz zgodovine, gospodarstva, kmetijstva, obrti in podobno.
Naslov na upravi Našega tednika.

Gostišče SMREČNIK v Globasnici išče natakario, najmanj 18 let staro, vstop takoj možen.
Prijave na telefon 0 42 36/20 05 01

Strokovna šola za ženske poklice zavoda šolskih sester Št. Peter 25, 9184 Št. Jakob v Rožu, Tel. št.: 0 42 53 / 343

OBJAVA

Na strokovni šoli za ženske poklice v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu bodo dodatni jesenski sprejemni izpiti za 1. razred strokovne šole za vse tiste, ki se doslej za vstop še niso mogle odločiti,
dne 13. septembra 1982, ob 9.30 uri.

S seboj prinesite zaključno spričevalo in pisalne potrebščine.
Možen je tudi še vpis v enoletno gospodinjstvo šole.

Vodstvo šole

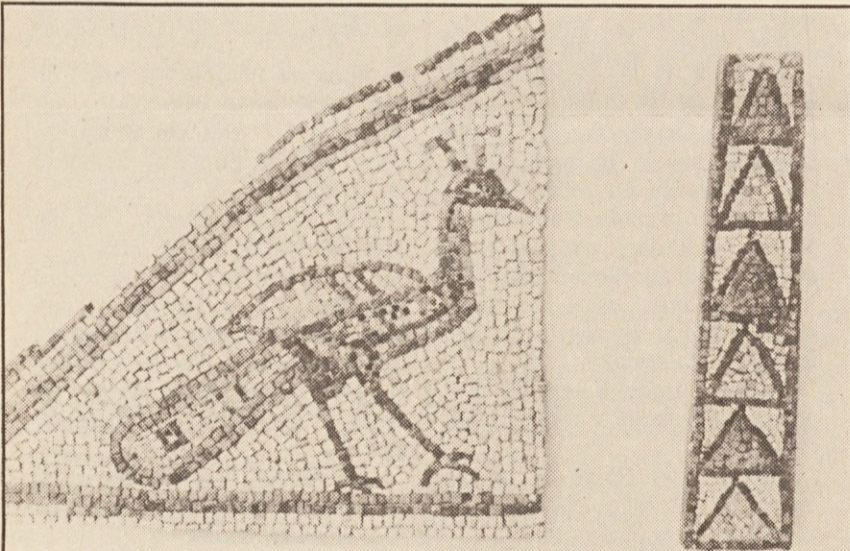
Megla in oblaki so zavili Višarje, cerkvice in nekaj hišic v sivo kopreno; veter je pihal okoli voglov in podil ljudi v hiše, na toplo. Polagoma se je zbrala v cerkvi množica vernikov iz Koroške, Slovenije in Kanalske doline oz. videmske škofije. Precej časa pred majo že je cerkev polnilo petje.

Na Višarjah, na stičišču narodov — Slovencev, Furlanov, Nemcev in Italijanov je bilo v soboto srečanje škofov celovške, ljubljanske in videmske škofije. Kot vsi, so tudi škofje dr. Kapellari, dr. Šuštar in dr. Battisti prišli na vrh z žičnico. Prišli so, da bi na tem, za narodemejaše pomembnem kraju molili za mir v Evropi in da bi kristjani delali zanj. Vsak škof je v svojem jeziku pozdravil navzoče vernike, nadškof Šuštar pa je prav prisrčno pozdravil marquetskega škofa Schmitta, desetega naslednika škofa Barage. V nedeljo je škof Schmitt bil navzoč pri Baragovi proslavi v Novem mestu.

V svojih nagovorih so škofje bodrili navzoče, naj delajo za mir. Škof Kapellari je dejal, da je krščanstvo še vedno duša Evrope in da je bilo srečanje na Višarjah doprinos kristjanov k zedinjenju Evrope. Omenil je tudi montecassinško poslanico evropskih škofov pred dvema leti. Videmski nadškof Battisti

Darovi za tiskovni sklad

Johan Miklau, Dobrla vas 20.—; Justina Kušej, Blato 20.—; N. N., Blato 100.—; N. N., Goselna vas 20.—; N. N., Goselna vas 20.—; Rok Bučovnik, Goselna vas 20.—; Brigita Krištof, Moščenica 50.—; Preč. g. Leopold Kassi 100.—; Rupert Gasser, Bilčovs 20.—; Franc Safran, Bilčovs 20.—; Janez Safran, Bilčovs 100.—; Ani Miškulinig, Branča vas 20.—; N. N., Branča vas 20.—; Marija Miškulinig, Branča vas 20.—; Espresso Koren, Bilčovs 20.—; Miha Zablatnik, Biljnovs 20.—; Karl Meierhofer, Muškava 20.—; Marija Filipič, Velinja vas 20.—; Johan Seher, Velinja vas 20.—; Anton Krušič, Velinja vas 20.—; Terezija Eberhardt, Groß-Edling 20.—; Johan Kropfitsch, Velinja vas 20.—.

V arheološkem muzeju v Globasnici je razstavljenih tudi 40 m² mozaika, ki so ga našli pri izkopavanju kompleksa cerkva na Sv. Hemi. Krasni motivi pričajo o kakovosti antičnih umetnikov.

Pavle Zidar:

TEKOČI RAČUN

1. Zdaj je že natančno vedela, da je noseča, saj so se ji pojavila tudi še druga znamenja.

Tipa je takoj minilo prislanjanje, poiskal ji je z roko obraz in jo poljubil.

Tistega trdega, tiščajočega v trebuh, pa ni več čutila.

Objeta sta odšla v noč brez lunine zlatnine, ki je bila ponavadi razlita po travnikih, njivah, grmih, gmajnah.

Čutila je, kako se pripravlja v lažeh, s katerimi jo bo začel obkladati; da jo ima neizmerno rad, pa kako bo nekoč njegova žena, samo ne še zdaj, ko je pred njim še cel študij. Po diplomii pa prvi dan! Za zdaj ji pa

predlaga — in plačal ji ga bo — splav. To ne boli bogve kaj, in v hipu je končano . . .

In tip ji je res nadrobil, prav to, kar je čutila in slutila: da naj gre in naj splavi, ker to sploh ni nič. To greš tam in . . . poveš . . . poveš . . . da si študentka . . . in da je še vse pred teboj . . .

Če bo treba, je obljubil, bo šel z njo.

Mama ji je že povedala, da za splav ne bo nobenih težav, ker je mladoletna; pač pa bo fant moral dati kri.

Tipu je to tudi povedala in tip se je strinjal, da jo bo dal cel liter, če bo treba.

Hodila sta skozi zvezdni utrip noči in se prijateljsko pomenkovala o splavu.

Tip jo je opogumljal, češ da ni nič, če se malo razkreneči pri ginekologu, on se je moral že ničkolikokrat sleči pred naborno komisijo.

Ko človek odraste, jo je tolažil, je kakor živad, zdaj seže vanj ta, zdaj drugi, zdaj tretji. Temu poseganju v človeka človek ne more uiti: oficirji, zdravniki ter policajci s sodnijsko ekipo vred so poklicani, da polagajo v človeka svoje poklicne sonde.

Po tem pogovoru s tipom se je bala samo še šole. Da ne bi tam zvedeli, ko bi šla splavit!

Prijateljica ji je prisegla, da bo trdna kot skalni molk.

Naposled jo je še mama potolažila, da je to res opravljeno v nekaj minutah; natančneje v četrto ure, če ni posredi komplikacij, in lahko se zgodi, da še istega dne pride domov, če nima temperature. Mama je obljubila ambulantno potrdilo, da bo imela gripo in ne splav, ker je splavarjenje otrok skrivnost, še zlasti pri mladoletnicah.

Nato se je dva dni vdajala v svojo usodo.

Z mamo sta obiskali socialno delavko in komisijo za odobritev splava. Poslednja, ki je bila sklicana ad hoc, ji je naglo odobrila abortus.

Tretjega dne sta z mamo že odšli proti kliniki, kjer ju je sprejel sam primarij, velik, okoli dva metra jih je moral imeti, ta možak. Roke je imel kot Mohamed Ali pesti in med debelimi in kosmatimi prsti je vrtel penkalo.

Zorica mu je hotela biti všeč, ker jo je vsega naenkrat postalo strah: njega, diskretnega vonja po karbolu, pa sester, ki so švigale tam blizu v modrih oblekah kakor angeli iz pesniških besedil Georga Trakla.

Žal Zorici ni uspelo ujeti srce velikega primarija, ki jo je motril spod košatih obrvi, išoč v nji nekaj posebnega.

Bogvedikaj!

Ko je pregledal dokumentacijo o odobritvi splava, je rekel: Prav, potem pa kar na oddelek, pojutrišnjem bomo pa stvar uredili, tako, da bo vse prav in lepo.

Šele zdaj se je rahlo nasmehnil.

Z mamo sta se v slovo objeli. Mamo jo je stiskala k sebi in zadrževala jok.

Nato je Zorica pohlevno sledila sestri v modrem v kopalnico, kjer se je preoblekla v bolnišnične cape, progaste, kakor da bi bile jetnica v Dahlovu. Svoje lepe reči je izročila sestri.

Na oddelku je ležalo šest žensk, poslušale so glasbo iz malega tranzistorja, nad njimi pa je plaval trak posinelega cigaretnega dima, kakor z ledenel metulj geseničar.

Dober dan! jo je veselo pozdravila čisto bela bolnica. Kakor iz krede izdolbena. Še prste na roki je imela sneženo bele.

Sestra je Zorico odpeljala prav do postelje in nato malo poklepotala z bolnicami na oddelku.

Kmalu pa so ostale čisto same. Šest parov oči najrazličnejših barv se je zagledalo v Zorico.

Koliko si stara? jo je vprašala ena od njih.

Povedala je.

Ali nisi mogla malo počakati? je pograbila naglo druga.

Na Višarjah, za mir

sti je višarsko srečanje ocenil kot velik prispevek kristjanov za mirno skupnost Evrope in je omenil pomen sv. Benedikta, Franca Asiškega in slovanskih apostolov Cirila in Metoda. Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit je na začetku pozdravil tudi zamejske Slovence in je dejal, da je mir mogoč samo v medsebojnem spoštovanju in pripravljenosti pomagati drug drugemu, „kajti miru ni mogoče izsiliti in graditi brez priprave, brez pravega notranjega razpoloženja“.

Bogoslужje je bilo slovensko-italijansko-nemško; pa tudi latinščina je prišla do svojih časti. Petje, molitve, sodelovanje — vseeno v katerem jeziku — vse je bilo iskreno in je prišlo od srca. Slovenski verniki, med njimi precej zamejcev, so bili močno zastopani. Nadškof

Šuštar je menil, da bi jih bilo še več, če bi bilo jasno, da bodo vsi mogli na vrh.

Drugič je bilo srečanje na Višarjah, letos je bilo v znamenju miru. Pet škofov je prišlo na vrh. Celovški, videmski in ljubljanski škof so po maši v razgovoru z Našim tednikom menili, da bi bilo umestno in pametno, če bi bila srečanja izmenično na Koroškem pri Gospe Sveti, na Brezjah v Sloveniji in na Višarjah. Nadškof Šuštar je predlagal, da bi bilo prihodnje srečanje drugo leto na Brezjah.

Višarje so bile skozi viharje časov vez med narodi, ki naj jih različne družbene ureditve, različni jeziki in kulture ne ločijo in pahnejo v sovraštvo, ampak jih povezujejo in zblizujejo med seboj.

Pripravil Franc Wakounig

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 27. avgusta:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Kar po domače.

Sobota, 28. avgusta:

09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 29. avgusta:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 30. avgusta:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Solistična glasba.

Torek, 31. avgusta:

09.30—10.00 Domača zabavna glasba.

14.10—15.00 Koroški obzornik — Zapijmo pesmico — Otroci, poslušajte!

Sreda, 1. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Ljudske pesmi — Cerkev in svet.

Četrtek, 2. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Mladinska oddaja.

Jaz bi vse dedce podavallla! je zaškripala četrta.

In potlej? se je oglasila peta. S kom bi se pa potem ljubila? Sama s sabo?

Bolje kot z njimi.

Hvala lepa za to; raje še enkrat zanosim; je pa že tisto lepše in boljše! In da potem splaviš?

In da splavim.

Saj niti še nisi.

Ti pa veš, ali sem ali nisem!

Zorici se je zazdelo, da je med zapornicami, in sicer med samimi morilkami.

To zdaj ni bila več bolniška soba, ampak arestantska nekje v Ameriki, Sing Sing ali Alcatraz, kjer na smrt obsojeni čakajo na usmrtnice.

Ja, ja, se je oglasila ta, ki jo je najbolj ostró opazovala, in ki je bila že opravila abortus, pa se ji je nekaj zameštralo in je iznenada dobila visoko temperaturo, da je morala ostati na oddelku; tebi, punčka se nekaj dozdeva, ko nas tako debelo gledaš. Zorica je komajda verjela sami sebi, da jo je bolnica spregledala.

Dozdeva se ti, dozdeva... je rekla, da smo morilke.

Ah...

Nič, ah, smo, pa konec! je odgovorila namesto Zorici neki drugi, ampak pojutrišnjem boš to tudi že ti — je ostró pogledala Zorico. In boš vse lepo razumela. Ko stopiš med morilke...

Ne govori no tako, če si ti to, jaz nisem, se je odbranila rdečelaska.

Ne, ti nisi! Ti si izjema. Tebi so ven izbezali metulja. In ga vrgli... Saj veš, kam.

Ma ja ču te ubiti; ne pričaj tako, Sandra! se je izvila iz klopa blede zelena ženskica, podobna sirotki.

Kaj se pa ti razburjaš, spi dalje! Saj ne govorim s teboj! Jaz sem mnenja, da ženske pomorimo več ljudi s splavljanjem, kolikor jih recimo ena sama velika vojska. Zdaj naj pa katera reče, da to ni res? No, reci ti, koja češ me ubiti.

Toliko jih pa le ne splavimo, da veš!

(Dalje prihodnjič)

1

AVSTRIJA

PETEK, 27. avgusta: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Latinščina — 9.45 Angleščina — 10.30 V kraljestvu Kublajja Khana — 12.15 Makedonija — 13.00 Poročila — 15.00 Zemlja se zbuja — 15.45 Dežela gor — 16.30 Srečanje z živalmi in človekom — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Krompir — 17.30 Matt in Jenny — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-optikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Slučaj za dva — 21.20 Narejeno v Avstriji — 22.10 Šport — 22.00 Nočni studij — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 28. avgusta: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Latinščina — 9.50 Angleščina — 10.35 Mi — 11.05 Portret umetnika — 11.55 Nočni studij — 13.00 Poročila — 15.30 Forštnarjeva Liza — 17.00 Grisu — 17.25 Krompir —

Znani poljski dirigent Lasocki se zaradi mlade violinistke Marte vrne v svoj rodni kraj. Martin mož Adam, prav tako dirigent, je hudo razočaran nad svojo ženo, ki je brezmejno navdušena nad Lasockijem. Tako nastane med dirigentoma velika privatna in poklicna ljubosumnost. (Dirigent, v torek, 31. avgusta, ob 22.05 v avstrijski televiziji FS 1)

17.30 Fliper — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Zdaj — 22.05 Šport — 22.25 Vprašanja kristjanov — 22.30 Vojaški komando — 0.15 Poročila.

NEDELJA, 29. avgusta: 11.00 Ura tiska — 15.20 Kotan raziskuje — 16.45 Tobi in Tobijas — 17.15 Nils Holgerson — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Ljudska avstrijska glasba... — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Na jug — 21.55 Šport — 23.15 Poročila.

PONEDELJEK, 30. avgusta: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Latinščina — 10.30 Nova zvezda na nebu — 12.55 Sreča nad veseljem — 13.00 Poročila — 15.00 Zemlja se zbuja — 15.45 Nova Kitajska — 16.30 Ljudska avstrijska glasba — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Točno pogled — 17.30 Nekoč je bil človek... — 17.45 Sonce in močniki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.00 Kje sem? — 21.05 Profesionalci — 21.55 Šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 31. avgusta: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Latinščina — 9.45 Angleščina — 10.00 Latinščina — 10.30 Forštnarjeva Liza — 11.55 Živalske pripovedke — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 15.00 Dežela se zbuja — 15.45 Nova Kitajska — 16.30 Ljudska avstrijska glasba — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Oddaja z miško — 18.00 Nečak iz Amerike — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 „M“ — 21.00 Karl Valentin — 21.25 Pod skrbstvo postaviti — 23.00 Poročila.

TV

SREDA, 1. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Latinščina — 9.50 Angleščina — 10.05 Latinščina — 10.35 Ob polnoči zapremo — 12.05 Pestra klasika — 12.15 „M“ — 13.00 Poročila — 15.00 Dežela se zbuja — 15.45 Tomove pustolovščine — 17.00 Čudežna pilula — 17.30 Pinokijo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Policijski inšpektor 1 — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Skag.

ČETRTEK, 2. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Zemlja in ljudje — 10.00 Angleščina — 10.30 Seme je zeleno — 12.00 Gospa iz Vallasa — 13.00 Poročila — 15.00 Rumpo Kid vabi k dvoboju — 18.30 Srečanje z živalmi in človekom — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Točno glej — 17.30 Pet prijateljev — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pogled v lonček — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Skag — 21.15 Razgovor med sosedi — 22.00 Šport — 22.50 Poročila.

2 AVSTRIJA

PETEK, 27. avgusta: 16.00 Evropsko mladinsko prvenstvo v plavanju — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Velike reke — 21.00 Očarujoča raziskava — 21.20 Politika ob ponedeljkih — 22.20 Moč iz zahoda — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 28. avgusta: 15.00 Evropsko mladinsko prvenstvo v plavanju — 19.00 Trailer — 19.50 Mozartov novi najemnik — 20.15 Čudežna piščal — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 29. avgusta: 13.00 Evropsko mladinsko prvenstvo v plavanju — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Nova zvezda na nebu — 22.40 Henri Fonda — 23.20 Soap — 23.45 Poročila.

PONEDELJEK, 30. avgusta: 18.00 Perspektive — 18.30 Alfa 1 — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Deske, ki pomejijo svet — 21.00 Kje sem — 21.05 Bambusni socializem — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Ženski vonj — 0.00 Poročila.

TOREK, 31. avgusta: 18.00 Orientacija — 18.30 Alfa 1 — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Alfred potuje — 21.03 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

SREDA, 1. septembra: 18.00 Zemlja in ljudje — 18.30 Alfa 1 — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kulturni žurnal ob sredah — 21.00 Kolonija umetnikov — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Andre Heller in prijatelji — 23.20 Pisalna miza — 23.40 Poročila.

ČETRTEK, 2. septembra: 18.00 Potovanje po Avstriji — 18.30 Alfa 1 — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Avstrija 2 — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

1 LJUBLJANA

PETEK, 27. avgusta: 17.10 Poročila — 17.15 Mundial-Gol-Španija — 18.00 Telestart 81 — 18.30 Obzornik — 18.45 Pot v prihodnost — 19.24 TV in radio nocoj — 19.55 Vreme — 20.00 Fantje s Hill Streeta — 20.55 Ne prezrite — 21.10 Španske operne zvezde — 22.05 Spremljajmo — sodelujmo — 22.15 Nočni kino: Carmen Jones — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 28. avgusta: 15.45 Poročila — 15.50 Krivokljun in žgolička — 16.40 Nogomet: Olimpija: OFK Beograd — 18.30 Znanstveno tehnični filmi — 19.00 Naš kraj — 19.15 Zlata ptica — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Zmeda v zraku —

21.35' Zrcalo tedna — 21.50 Človekova glasba — 22.45 Poročila.

NEDELJA, 29. avgusta: 9.20 Poročila — 9.25 Živ, žav — 10.15 Osmá ofenziva — 11.10 TV kažipot — 11.30 Po domače — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Poročila — 15.30 Poročila — 15.35 Show Fantastico — 16.25 Pierrot, moj prijatelj — 17.55 Športna poročila — 18.10 625 — 18.40 Opera narave — 19.10 Risanika — 19.30 TVD — 20.00 Kljubovalna Delta — 20.45 Človek brez meja — 21.20 Športni pregled — 22.05 Poročila.

PONEDELJEK, 30. avgusta: 16.25 Kmetijska oddaja TV Novi Sad — 17.25 Poročila — 17.30 Dediščina za prihodnost — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladinski studio — 19.15 Risanika — 19.30 TVD — 20.00 35 mm Filmska delavnica — 21.30 V znamenju.

TOREK, 31. avgusta: 17.05 Poročila — 17.10 Mali pingvin — 17.25 Zlati slavček — 18.30 Obzornik — 18.45 Mostovi-Hidak — 19.00 Knjiga — 19.15 Risanika — 19.30 TVD — 20.00 Aktualno — 20.45 Jean Christophe — 21.40 V znamenju.

SREDA, 1. septembra: 18.00 Poročila — 18.05 Gusarji kapitana Gancha — 18.30 Obzornik — 18.45 Jesenska serenada — 19.15 Risanika — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Tula — 21.10 Miniature — 21.25 V znamenju.

ČETRTEK, 2. septembra: 17.40 Poročila — 17.45 Zbis — 17.55 Zapisi za mlade — 18.30 Obzornik — 18.45 Na sedmi stezi — 19.15 Risanika — 19.30 TVD — 20.00 Pogovor med sosedi — 20.45 Poletni koncert — 22.05 V znamenju.

2 LJUBLJANA

PETEK, 27. avgusta: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Plavica — 18.45 Glasba, čas, ljudje — 19.30 TVD — 20.00 Portret Zubina Mehte — 20.45 Poročila — 20.50 Naš čas — 21.40 Nočni kino: „Jovana Lukina“.

SOBOTA, 28. avgusta: 16.45 Predstava z otroškega festivala Šibenik '82 — 17.45 Kapelski kresovi — 18.55 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Vrnitev k jazzu — 20.30 Poezija — 21.05 Poročila — 21.10 Feljton — 21.50 Športna sobota — 22.10 Svet okoli nas.

NEDELJA, 29. avgusta: 16.45 Narodna glasba — 17.15 Igrani film — 18.55 Risanika — 19.30 TVD — 20.00 Koncert na zagrebških glasbenih večerih 82 — 20.45 Poročila — 20.55 Alpska saga — 22.30 Iz sporeda TV — 23.00 Struški večeri poezije.

PONEDELJEK, 30. avgusta: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Pet petelinčkov — 18.00 Otroška oddaja — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Premor — 18.50 Športna oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Znanost — 21.00 Zagrebška panorama — 21.15 Srečanja v studiu — 22.10 Struški večeri poezije.

TOREK, 31. avgusta: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Naš dan — 18.15 Odprta knjiga — 18.45 Od vsakega jutra raste dan — 19.30 TVD — 20.00 Bahčisarajska fontana — 20.15 Makedonska ljudska glasbila — 20.40 Dokumenti revolucije — 21.25 Zagrebška panorama — 21.40 Dokumentarni filmi nevrščenih dežel.

SREDA, 1. septembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Jole, Jole — 18.15 Splošna ljudska obramba — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Poklic — amater — 20.45 Zagrebška panorama — 21.05 Maša v A-molu.

ČETRTEK, 2. septembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Jole, Jole — 18.15 Znanost — 18.45 Humor Vojvodine — 19.30 TVD — 20.00 Obravnana svetloba.

Visoka zmaga na domačem igrišču

Slovenski atletski klub, ki je prvo tekmo letošnjega nogometnega prvenstva proti Dobrli vasi odločil zase in je podlegel teden navrh Šmihelčanom, je minulo nedeljo imel na domačem igrišču ob Košatovi cesti v gosteh enajsterico iz Grabštanja. Gostujoče moštvo je doslej izgubilo dvakrat in je zasedalo zadnje mesto na lestvici.

Čeprav je poškodovan Gregorič in čeprav se je na zadnji tekmi poškodoval še Zablatnik, je slovenska enajsterica minulo nedeljo pričakovala zmago. Vse drugo bi bilo veliko, negativno presenečenje. Tudi navijači, ki so prišli v Celovec so upali, da bo tekma dobra in zanimiva, tudi oni so pričakovali zmago SAK-a.

Pred glavno tekmo sta se pomerili enajsterici pod 23. Tik pred koncem je nasprotniku uspel zadelek in s tem je gostujoče moštvo zmagalo z rezultatom 3 : 2.

Nato pa sta nastopili članski moštvi. Tekma v prvem polčasu nikakor ni bila dobra, bila je razdrta, manjkalo je dobrih, premišljenih akcij, napake so se vrstile na obeh straneh. Po nepozabljivosti SAK-ove obrambe pa je gostom iz Grabštanja celo uspel prvi zadelek. Toda tudi po tem zadetku igra ni postala boljša, gledalci so bili razočarani. Po prvem polčasu je trener Avdič zamenjal obrambnega igralca Perča, namesto njega je v drugi polovici igral Luschnig. In po odmoru so gledalci videli popolnoma „prerajeno“ slovensko moštvo. Sledile so krasne akcije in kmalu je Veliku uspel prvi zadelek. Slovensko moštvo se je stopnjevalo, napadi na nasprotnikova vrata so se kar vrstili. Nasprotnikovo moštvo je le redkokdaj „videlo“ vrata SAK-a. Le nekaj minut po prvem zadetku slovenskega moštva, je Hobel poskrbel za vodstvo. Odslej je SAK igral še bolj sproščeno, nasprotnik pa je vidno pešal. To so slovenski nogometaši znali izrabiti in ponovno je Velik zatresel mrežo

nasprotnikovih vrat. Po krasni soloakciji je Sadjak rezultat izboljšal na 4 : 1. Minuto pred koncem srečanja pa je Luschnig s krasnim za-

detkom poskrbel za končni rezultat — 5 : 1.

Slovenski atletski klub se je s tem po treh tekmah „prikopal“ na

Luschnig je poskrbel za peti zadelek.

Selani premagali Galicijo

Zadnje nedelje je imelo DSG Sele v gosteh moštvo iz Galicije. Pravi darbi je pritegnil nad 300 gledalcev. Selani so kaj kmalu spoznali, da je moštvo iz Galicije zelo trd oreh. Selsko moštvo, pod vodstvom trenerja-igralca Jožeta Fera, je v prvem polčasu zelo konsekvntno ubranilo napade moštva iz Galicije. Selani so zelo močno pritiskali in v 35. minuti je prelisičil Zdravko Oraže nasprotnega vratarja s strelom s približno 25 metrov. Dve minuti navrh je Franc Dovjak dal z glavo drugi gol.

V drugem polčasu je moštvo iz Galicije zbralo zadnje moči in močno napadalo na gol selskega moštva. Moštvo iz Galicije je v tej izredno dobri fazi skrajšalo na 2 : 1. Selane je v teh kritičnih tre-

nutkih varoval pred dodatnimi goli izredno dobri vratar Silvo Užnik. V številnih situacijah je nakazal svoj talent. Polagoma pa so se Selani spet opomogli. 10 minut pred koncem je Franc Dovjak ostro strelil na prečko. Žoga se je odbila in Norbert Hribernik se je kot prvi zavedal nepričakovane situacije in s svojim golom odločil igro za Selane. Igra, ki je bila zelo športna, se je končala s 3 : 1 za DSG Sele.

Selsko moštvo pod 23 je po katastrofalnih napakah obrambe vključno vratarja zgubilo igro s 3 : 5.

Mladinci pa so premagali nasprotnika z Galicije s 3 : 2. Prihodnji teden pa igra DSG Sele v Pokrčah.

tretje mesto. Trenutno zaseda prvo mesto na lestvici celovski klub KAC, ki je dobil vse tri tekme. Drugo mesto pa zaseda Velikovec.

Naslednjo tekmo igra SAK v Brežah. Naslednji nasprotnik slovenskega moštva se je dobro pripravil na prvenstvo in velja pri mnogih klubih vzhodne podlige za moštvo, ki je na domačem igrišču skorajda nepremagljivo.

Postava: Markun, Perč (Luschnig), Sadjak, Lampichler, Woschitz, Kreutz, Velik, Salkič (Wieser), Polanšek, Lazarevič, Hobel.

Šah na Blatu

Preteklo soboto so se v klubu KDZ na Blatu zbrali mladi šahisti iz Pliberške občine in so se pomerili z bivšim mojstrskim kandidatom Bojanom Prosenom, ki začasno živi na Koroškem. Na prošnjo KDZ Blato je prišel v soboto v klub in je odigral proti 12 šahistom simultanko. Pokazalo se je, da je med mladimi šahisti nekaj velikih talentov. Tako sta Branko Kolter iz Dobrove ter Berchtold iz Črgovič dosegla remi. Po končanih igrah so se šahisti usedli z Bojancem za mizo in skupno študirali nekatere kočljive šahovske pozicije. Ker je navdušenje mladih šahistov res veliko, bo Bojan Prosen od novega šolskega leta naprej redno treniral s šahisti v klubu na Blatu. Če bo navdušenje tudi v nadalje še tako veliko, namerava športni odsek šahovsko ekipo, ki bi mogoče pozneje lahko redno tekmovala. Vsi, ki imajo zanimanje se lahko javijo v klubu na Blatu, kjer bodo dobili nadaljnje informacije.

Tekme SAK v Brežah

V soboto, 28. 8. 1982
ob 14.30 Breže pod 23 —
SAK pod 23

in ob 16.30
Breže I — SAK I

V nedeljo, 29. 8. 1982
ob 13.00 na igrišču ASV
SAK mlad. proti NECA

Ob robu povedano

Zadnji petek je deželni glavar Leopold Wagner otvoril arheološki muzej v Globasnici. Vsa koroška javnost je bila zbrana, od politikov preko cerkvenega zastopstva pa tja do vojaštva. Seveda je bil tudi prisoten tisk in avstrijska televizija.

Vsi govorniki so govorili predvsem o pomenu izkopavanja na Hemi in o arheoloških najdbin.

Seveda so pri teh izkopavanjih sodelovali tudi številni slovenski domačini. Slovenski kmet Kogoj-Gradišnik je dal globaški občini celo zemljo. Šele tedaj so arheologi lahko pričeli izkopavati kompleks cerkva na Sv. Hemi.

Zaradi tega je občina povabila na odprtitev arheološkega muzeja tudi Slovence. Moški pevski zbor iz Štebna je smel vse navzoče prisrčno pozdraviti v slovenskem in nemškem jeziku. Manjkali pa so na tej prireditvi zastopniki osrednjih slovenskih organizacij. Je morda gospod župan pozabil na slovenske predstavnike? Sam je sicer spregovoril par stavkov v slovenščini in celo iz Wagnerjevih ust sta bili slišati dve slovenski besedi: „Dragi prijatelji!“ Hočeta deželni glavar Wagner in župan Sadjak zdaj že v javnosti zastopati slovenski narod? Ne zamerimo, da smo slišali na prireditvi samo par besed v slovenščini, saj je velika večina gostov razumela le nemški jezik. Zamerimo pa, da je gospod Sadjak kot župan dvojezične občine potisnil pod mizo slovensko politično zastopstvo. Če pridejo v Globasnico kakršnikoli gostje, župan radevolje naprosi slovenske zbere ali folklorno skupino, da zapleše in prikaže gostom izvrstno vzdušje med slovenskim in neškim narodom v občini. Slovenska kultura gospodu Sadjaku, seveda le, če mu je v korist, ne smrdi; slovenski politiki pa so najbrž za javne prireditve v Globasnici „prenevarni“. Upamo le, da gospod Sadjak ob kakšnem obisku iz Slovenije ne bo nenadoma stal sam pred gosti. Morda pa mu bo še Wagner pomagal v ozadju sprejeti goste s svojo dvobesedno slovenščino!

Naš športni reporter

piše Silvo Kumer

Drugo kolo v zvezni jugoslovanski nogometni ligi je odigrano in ljubljanska Olimpija zaseda s 3 točkami 5. mesto. V prvem kolu so bežigradjani nastopili doma proti Vojvodini in dosegli eno točko. V drugem kolu so „zeleni“ bili v gosteh pri beograjski Galeniki in s 3 : 2 odnesli obe točki. Gole za Olimpijo so dali Katamec, Martinovič in Peter Ameršek. V obeh tek-

tinčeviča, Vulnoviča in golmana Budinčeviča izključno samo Slovenci. „Vzdušje v moštvo je boljše kot kdajkoli v zadnjih letih,“ trdi kapetan Vili Ameršek in računa ravno tako kot njegovi kolegi z mestom med prvo četvorko na lestvici. Senzacija prvih dveh kol je na vsak način Crvena Zvezda. Prvič v zgodovini kluba zaseda Crvena Zvezda brez točke zadnje mesto na

Hajduk, ki je moral nastopiti brez bratov Vujevič, ter Stinkoviča, ki so vsi trije pri vojaki, je le remiziral. Kljub temu računajo v Splitu letos z več gledalci kot lani, ko je prihajalo na tekme povprečno 40.000 gledalcev. Po drugem kolu vodi Rijeka pred Sarajevom ter Zagrebškim Dinamom.

Po drugem kolu so strelci na osmih tekmah skupno dosegli le 14 golov. V poprečju 1,75 na tekmo, skupaj 37 golov, oz. na vsakih 41 minut po 1 gol. Razlika golov po drugem kolu je 21:16 za gostitelje. V drugem kolu je bilo na osmih tekmah skupno 70.000 gledalcev. Največ gledalcev je pa bilo na tekmi Sarajevo: Partizan (20.000). Najmanj pa na tekmi Sloboda: Velež (2000). V obeh kolih je prišlo na tekme skupno 192.000 gledalcev. To se pravi 11.298 na tekmo. Blagajniki avstrijskih prvoligašev bi si pri takem številu gledalcev lahko kar precej napolnili blagajne. V Jugoslaviji je to popolnoma navadno, tokrat celo nekoliko pod poprečjem.

Na vsak način se je prvenstvo začelo dokaj napeto, in kot kaže tudi letos presenečenja ne bodo izostala. Ali bo Olimpija tudi ena izmed tistih presenečenj, ostane zaenkrat vprašanje. Zelo bi bilo razveseljivo, če bi mogla Olimpija s tem mladim slovenskim moštvom igrati boljše vlogo kot zadnja leta.

Prvoligaški start v Jugoslaviji

mah je Olimpija dokazala, da je letos mnogo boljše kot lani in da ima letos dobre možnosti priti med prve štiri in se kvalificirati za pokal UEFA. Trener Gugolj, ki se je po petih letih odsotnosti zopet vrnil k Olimpiji, je moštvo zelo pomladil. Vzel je v kader nekaj mladih igralcev, ki jih je on sam nekdaj kot mladinski trener Olimpije treniral. K moštvo sta prišla še novinceva Cvetkovič in Rumora. Letos igrajo v moštvo razen Mar-

lestvici. V prvem kolu je podgla doma Sarajevu 1 : 4 in v drugem kolu Rijeki 0 : 1. Po teh slabih rezultatih je trener Stankovič zapustil moštvo. Trening je do nadaljnjega prevzel bivši reprezentančni igralec Džajič. Iz Beograda je bilo slišati, da bo moštvo prevzel trener Miljan Miljanič. On naj bi vodil Zvezdo zopet nazaj do nekdanjih uspehov. Tudi za Hajduk se je prvenstvo začelo dobro. 55.000 gledalcev je prišlo v Split, toda

Začetek prvenstva šolarjev

V nedeljo, 30. avgusta, se bo tudi za najmlajše moštvo SAK-a pričelo prvenstvo. Po uspešno zaključeni sezoni gredo šolarji s skoraj popolnoma novim moštvo v novo tekmovalno leto. Oddati so morali namreč kar osem igralcev mladinskemu moštvo, ker so prekoračili že starostno mejo. Te igralce bodo letos nadomestili novi, mladi igralci, ki jih je trener Leonhard Katz pridobil deloma že lani in deloma letos. Moštvo je ostalo še nekaj „starih“ igralcev, na katere se bodo moštvo in trener v tem letu predvsem opirali. Kljub temu, da so igralci raztreseni po vsej Podjuni, šteje kader šolarjev kar 18 igralcev. Na žalost v moštvo ni niti enega Rožana, tako, da igrajo v moštvo izključno samo Podjunčani. Potrebno bi bilo, da bi se v bodoče tudi Rožani začeli zavzemati za naraščaj SAK-a. Potem bi odpadli vsi očitki, češ da je SAK samo za Podjunčane. Potrebno pa je seveda veliko idea-

lizma in požrtvovanja in manj velikih besed. Moštvo že 14 dni trenira na Blaškem igrišču, ter se že intenzivno pripravlja na prvo tekmo. Kot cilj si je trener Katz letos zastavil mesto v sredini lestvice. Naslednje leto pa, ko se bodo mladi igralci v moštvo že uveljavili in postali bolj izkušeni, trener upa doseči udeležbo na koroškem pokalu ali pa celo prvo mesto. Šolarje bosta tudi letos oskrbovala trener Katz ter podpredsednik SAK-a, Andrej Kumer. Oba se zelo prizadevata za dobrobit moštva. Uspeh njenega dela se je pokazal že preteklo leto. Šolarji so bili najboljšje moštvo SAK-a. Nedvomno je to lep uspeh. Upamo, da bodo šolarji tudi letos tako dobro odrezali. Želimo jim mnogo uspeha.